ר וַיִּסְעוֹ מֵהָר הָהָר הָרָך יַם־סוף לְסִבְּב אֵת־אֵרֶץ אֲדָוֹם הַ וַתִּקְצַר נֶפֶש־חָאָם בַּדֶּרֶף: וַיְדַבֵּר הָעָם בַּאלהים וּבְמֹשֵה ַלְמָה הֶעֶלִיתְנוּ מִמִּצְרַיִם לָמָוּת בַּמִּדְבָּר כִּי אֵין לֶחֶם ואֵין

ART SCHOLL CHUMASH

י מִים וְנַפְשֵנוּ לֻצָה בַּלֶּחֶם הַקּלֹקֵל: וַיַשַׁלַּח יהוֹה בַּעַם אָת הַנְּחָשִים הַשְּׁרָבִּים וַיִנִשְׁכִוּ אֶת־הָאָם וַיַּמָת עִם־רָב ּ מִישָׁרָאֵל: וַנָּבא הָעַׁם אֵל־משֵׁה וַיִּאמְרוּ חָטָאנוּ בִּי־ דַבַּרְנוּ בַיהוֹה וָבָּךְ הַתְפַּלֵל אֶל־יהוֹה וְיָסֵר מֵעָלֵינוּ ּה אֶת־הַנָּחֶשׁ וַיִּתְפַּלֵּל משֶה בְּעַד הָעָם: וַיֹּאמֶר יהוֹה אֶל־ משֶׁה עֲשֶה לְךְּ שָּׁרָף וְשִׁים אֹחָו עַל־גֵס וְהָיָה בָּל־ ֶּם הַנָּשׁוֹךְ וְרָאָה אֹתְוֹ וָחֵי: וַיַּעַשׁ משָׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת וַיִשְׁמֶהוּ עַלֹּיהַנֵּס וְהָיָה אִם־נָשֵּׁךְ הַנָּחָשׁ אֶת־אִׁישׁ יוהביט אל־נחש הַנְּחִשֵּׁת נְחֵי:

4 They journeyed from Mount Hor by way of the Sea of Reeds to go around the land of Edom, A New Challenge and the spirit of the people grew short on the way. 5 The people spoke against God and Moses: "Why did you bring us up from Egypt to die in this Wilderness, for there is no food and no

water, and our soul is disgusted with the insubstantial food?"

6 God sent the fiery serpents against the people and they bit the people. A large multitude of Israel died. ⁷ The people came to Moses and said, "We have sinned, for we have spoken against HASHEM and against you! Pray to HASHEM that He remove from us the serpent." Moses prayed for the people.

B HASHEM said to Moses, "Make yourself a fiery [serpent] and place it on a pole, and it will be that anyone who was bitten will look at it and live." 9 Moses made a serpent of copper and placed it on the pole; so it was that if the serpent bit a man, he would stare at the copper serpent and live.

PARAH ADUMA DEATH OF MIRIAM DEATH of AHARON THE SERPENTS THE SONG HIRSH CHUMAST THE STORY

4. And they journeyed from Mount Hor, the way to the Red Sea to go round the land of Edom, and the soul of the people was impatient of the way.

5. And the people spake against God and against Moses: Wherefore have ye brought us up out of Egypt to die in the wilderness? for there is no bread and no water, and

4. וַנְּסַעוּ מֶקַר חָהָר דֶּלֶרְ וַכּ־ סִוּף לִסְבָּב אֶח־אֶרֶץ אֶרֶוֹם וַהִּקְצַר נפשרתעם בַּדֶּכֶר: 5. וַיְדַבֶּר הָעָם בָּאלהִים וּבִּמשֶׁהׁ

לָמֶרה הָעַלִיחנו ממצרים לְמִוּרה בּמִּרְבֵּר בִּי אָין לְיָהֶם וְאַין מִיִם וַנְפָשֵנוּ קַצָּה בַּלֵחֵם הַקּּלְבֵּל:

6. Then God let the poisonous serpents loose against the people, and they bit the people and many people of Israel died.

7. Then the people came to Moses and said: We have sinned, for we have spoken against God and He take away the serpents from us. And Moses prayed for the people.

וישלח יהוה בעם את הנחשים 6 השרפים וינשכו אחדתעם ויכוו עם־רב מישראל:

ז וַיָּאמְרָוּ הַעָּם אַל־משַרוּ וַיִּאמְרָוּ זּ חַמָּאנוּ בִּי־יִרבַּרָנוּ בַּיְחוֹרה וָכָר against thee; pray unto God that בְּחָפַלֵּל אֶל־יִרוֹן וְיָבֶר בִוּעְלֵינוֹ אַרזַ-עַנָּטָשׁ זּיִּטַפּּּצַר רָעָם:

8. And God said unto Moses: Make thee a poisonous serpent and set it on a high pole, and it shall come to pass, that every one that is bitten, when he looketh upon it shall live.

9. And Moses made a copper serpent and set it upon the high pole, and it came to pass if a serpent had bitten any man, when he regarded the copper serpent he lived.

8. וַיאמר יָהוָה אֶל־משָׁה עַשְׂה לך שָרף וְשִׁים אחו על־גַס וְרָיָרֹי כל הַנָּשוּה וְרָאָה אחוֹ וְחָנ: 9 וייַעש משֶׁרו נְחַשׁ נְחֹשֵׁרוּ

וַישִּׁימֵהוּ עַל־הַגָּס וְהָנָה אִם־נַשַּׁה הַנָּחָשׁ אָח־אָישׁ וָהְבֵּיִם אָל־נָחֲשׁ הַנָּחְשֵׁת נָחַי:

IVROM SILVER JCA 6 TAMVZ 5778 19-6-18 R GOLD

ABBI SAMON APHEAL HIRSH

V. 6. וישלח ה' בעם in the Kal means to send to put something in motion towards a goal. But now in Piel predominantly has the meaning of letting something go, to leave it to its natural way, not to hold it back. Thus את העורב את אחיכם (Gen. VIII,7 & 8) וישלח את היונה ושלח את העורב (ibid. XLIII,14) ויהי בשלח פרעה (Ex. XXII,4) ושלח את בערה (Ex. XIII,17) and elsewhere very frequently. Here too, not God sent serpents, but, let them go, did not keep them back. Hence not שרפים but but הנחשים השרפים, they had always been there in the wilderness, but hitherto they had been kept back by God's careful protecting Power. Now God withdraws this restraining power, and the serpents of the wilderness follow their natural traits to which the people succumbed. Thus in Deut. III,15 Moses describes the wilderness through which they had wandered unscathed through God's miraculous protective power as שרף ועקרב שהף המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון וגר' ("Who led you through the great and terrible wilderness of poisonous snakes, scorpions and drought"). So that מרפים are as much a natural appendage of the wilderness as thirst. וינשכו phonetically related to pit to injure, put to burn put armour (see Gen. XLI,40).

(A)

V. 8. 'וגו', ויאמר ה' וגו'. The serpents' bite had the sole purpose of letting the people see the dangers which dog a person's steps when he goes through the wilderness, and that it was only the miraculous power of God which had hitherto kept them far from them, so far indeed that they did not even have an idea of their existence. One, who had been bitten had only to fix the image of a serpent firmly in his mind so that he realises that even when God's gracious power will again keep the serpents at a distance he will remember that the danger is still in existence, dangers that daily and hourly the special care of God lets us escape quite unconsciously. So that every breath we take in our life is made into a fresh gift from God's might and goodness. Nothing is so thoroughly calculated to conciliate us in the everyday disappointments in life which so easily sting us to impatience - every big prize in the lottery which God has failed to let us win - and to mix them with the exalted feeling of God having saved us, and the joy of being granted a new life, than the conviction of the abyss on the narrow edge of which the whole path of our life treads which the loving Hand of God veils from what would be our giddy sight, nothing so much but to see, to realise the which lurk invisibly on our path, and which only the Almighty Power of God knows how to impose the ban of impotence to injure us on them. Hence the punishment of these "ingrates", as our sages call them, by God removing the protection and the evil which hitherto had made the poisonous tooth of the serpent hidden and innocuous in the wilderness; hence the remedy, that one who had been bitten impressess on his mind to remember permanently the picture of the serpent — והיה כל הנשוך וראה אותו וחי!

י הָהָרִים: וַיְּיִּהִי מִקּץ אַרְבָּצִים זְוֹם וַיִּפְּתֵּח נֹרֵז אָת־חַלְּוֹן הַתְּבֶהְ י אֲשֶׁר עִשְׂה: וַיִּשֻׁלַּח אֶת־הֵעֹרֶב וַיִּצֵא יָצוֹא וְשׁוֹב עַרֵּייִבְשָׁת יּ ה הַפָּיִם מַעַל הָאָרֶץ: וַיִּשַּׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הַקַּלְּוּ הַפִּּיִם מַעֻל פְּנֵי קְאִרְקָה: וְלְא־מֶצְאָה הִיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הַקַּלְּוּ הַפִּיִם עַל־פְּנֵי כְּלֹ־הָאֶרֶץ וַיִּשְׁלָח יִדְוֹ י מַעֻל פְּנֵי הְאָדְמָה: וְלְא־מֶצְאָה מִירַם עַל־פְּנֵי כְּלֹ־הָאֶרֶץ וַיִּשְׁלָח יְדֵוֹ יִּיִּהָּה עַּיְרִי אָלְיוֹ אֶלִּיה מִיּנְה מִן־הַתּבְּה: וַיְּשָׁלְח עִּדְוֹ יִיְשְׁלְח יָבוֹּן יִיּשְׁלְח עָּרִי בִּיּוֹנָה מִן־הַתַּבְּה: וְיִשְׁלַח אֶבְיִי הִיּוֹנָה לְיוֹד שִּבְעָת יְמָים בְּעָר יְנִיְּשְׁלְח אֶבְיִי הִיּוֹנָה לְיוֹד שִּבְעָת יְמָים אֲחֵרֶים וְיִשְׁלְח אֶבִּים הִיּנְלָּה הַבְּיִם וְיִשְׁלְח אֶבִּים וְיִשְׁלְח אֶבִּים בְּעִבְית יִמִים בְּבִיל הָבְּיִב וֹיִנְּהָ עַבְּיוֹ עִוֹד: וֹיהִי בּאֹרֵת וֹשִׁשׁ־מֹאוֹת שֹּבֹה מִנְלְיוֹ עוֹד: וֹיהִי בּאוֹת וְשִׁשִּרמֹאוֹ שִׁבֹּה וְלִא־יִסְפָּה שִׁיב־אָלִיו עוֹד: וְיהִי בְּאוֹים וְתִּבְּים וְיִשְׁלְח אָרִים וֹבְּהִיוֹ עוֹד: וְיהִי בְּאִלִּיוֹ עוֹדִי בִּעְלִין עוֹדִי בִּוֹבְּים וְיִשְׁלְח אָּבִים בְּלִיוֹ עוֹד: וְיהֹי בּאִרְיוֹ עוֹד: וְיהֹי בּבּאלִיוּ עוֹדִי וְיֹבְּים וְיִּבְּבָּה שִׁנְּים וְיִּשְׁלְח בְּבִּים בְּיוֹב וֹיִישְׁלְח בְּנִה בִּים בְּיוֹים בְּיִים בְּבָּה שִּבּיב־אַלִיוּ עוֹד: וֹיהִי וֹי וֹיִים: וֹיִים בְּיִּבּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּבּים בִּים בְּיִבּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיוֹם בִּיוֹם וְיִשְׁבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיוֹ בְיִיבְּבְּים בְּים בְּיבִּים בְּיִבּים בְּיִבְּיוֹים בְיִיבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיוֹים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹבְיים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹבְיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיוּ בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים

RS#AT

CHIKKLE EAZHI

15. וְאָשֶׁר הַנְּחָלִים — AND THE OUTPOURING OF THE VALLEYS. תַרְגוּם שֶׁל שָפָּךְ אָשֶׁד – The Aramaic translation of שָּבֶּךְ הָנְּחָלִים, "outpouring, spillage," is אָשֶׁר. The verse means שָּבֶּךְ הַנְּחָלִים – the outpouring of the valleys, שְּנְשְׁפַךְ שֶׁם רַם אֲמוֹרִיִּים – in that the blood of the Amorites was spilled there, שָׁהָיוּ נָחְבָּאִים שָׁם – for they were hiding there לְפִי שֶׁהָיוּ הָהָרִים נְבוֹהִים – because the mountains there were high וְהַנַּחַל עָמוּק וְקָצֶר – and the valley deep and narrow, וְהָהָרִים סְמוּכִים זָה לָזָה – and the mountains near one another. אָרָם עומֵר עַל הָהֶר מְזָה — A person can stand on the mountain on one side אָקרֶבֶּר עִם חֲבֵרו – and speak with his friend בָּהֶר מִזָּה – on the mountain on the other side. דְהַדְּרֶךְ עוֹבֵר בְּתוֹךְ הַנַּחֵל — The road upon which the Israelites were to travel passes through the valley. אמרוּ אַמוריִים – The Amorites said: בְּשִׁיבָּנְסוּ וִשְׂרָאֵל – "When Israel will enter – לְתוֹךְ הַנַּחֵל לַעֲבוֹר – לְתוֹךְ הַנַחֵל לַעֲבוֹר into the valley, in order to pass through, נצא מן הַמְּעָרוֹת — we will come out of the caves שֶבָּהָרִים ם שְּלְמֵעְלָה מָהָם – that are in the mountains above them, וְנַהַרְגֵּם – and we will kill them בְּחִצִּים – with arrows אַבְנִי בְּלִסְטְרָאוֹת — and catapult stones." אָבָר שֶׁל צַר מוּאָב – – וָהָיוּ אוֹתָן הַוָּּקְעִים בָּהָר שֶׁל צַר מוּאָב Those hollows, i.e., the caves in which the Amorites hid, were on the mountain on the Moabite side, וּבָהָר שָל צֵד אַמוריִים – and on the mountain on the side of the Amorites – הָיוּ – there wore, בְּנֶגֶּר אוֹתָן נָקָעִים – opposite those hollows, בְּמִין קָרָנוֹת וְשָׁרִים – hornlike and breastlike projections בּינָן שֶׁבָּאוּ יִשְׁרָאַל לַעֲבוּר – protruding outwards. בינָן שֶׁבָּאוּ יִשְׁרָאַל לַעֲבוּר – Once Israel came to pass through the valley, נְּוָרְעָוַע הָהָר שָׁל אָרֶץ וִשְׂרָאֵל – the mountain of the Land of Israel, i.e., of the land of the Amorites, which would be incorporated into the Land of Israel, trembled, הוואָאַת לְהַקְבִּיל פְּנֵי נְבַרְתָּה – who goes out to greet her mistress,

ן נְתְּקֵרֵם אוֹתָן – and came close יְצִד הָר שֶׁל מוֹאָב – to the side of the mountain of Moab, וְהָרְגוֹם – and those breastlike projections entered הַשְּרֵיִם – into those hollows הַשְּרֵיִם – and killed [the Amorites]. אָשֶׁר נְטָה מְשְּרֵים – And this is the meaning of יְנָה עָּרי "when it veered to dwell at Ar," וְהָה מְמְקוֹמוֹ – that the mountain veered² from its location וְנְהַבֶּר – and came close to the side of Moab – וְּרָבֵּק בּוֹ – and joined itself to it. יְבָר מוֹאָב – And this is what is meant by יְבָר מוֹאָב – "and leaned against the border of Moab." וְשָׁרְבִּל עֵל הָהָרוּם בּיִשְׁרָאֵל עַל הָהָרוּם – וֹשְׁרָאֵל עַל הָהָרוּם – Israel passed by the mountains יְצִר הִוֹּמְל עַל הָהָרוּם – הוֹלא וְרֵי הַבְּאֵל עַל הָהָרוּם – but through the well שִּבְּרְטָה לְשָׁם – which entered [the scene of the miracles].}

16. מְשֶׁם בָּארָה – AND FROM THERE TO THE WELL. אָמֵר הָאֶדׁה אֶל הַבְּאר – From there the outpouring came to the well. בְּיצֵד – How? אָמֵר הַקָּרוֹשׁ בְּרוֹךְ הוּא – The Holy One, Blessed is He, said, – The Holy One, Blessed is He, said, – The Holy One, Blessed is He, said, – The proverb says, – "Who will let My children know of these miracles?" (בְּינִי הַנְּינִי ְּרְבָּוֹי הַנְּיִי ְרְבִּי ּרְבִּי ְּרִינִי ְרְבָּוֹי הַיִּנְיִם הַלְּבְּיִי בְּרִינִי ְרְבִּי ּרִינִי ְרְבִּי ּרִינִי ְרְבִּי ּרִינִי ְרְבִּי ּרִינִי ְרְבִּי ּרְבִּי ּרִינִי ְרְבִּי ּרְבִּי ּרְבִּי ְרִינִי ְרְבִּי ּרְבִּי ְרִינִי ְרְבִּי ּרְבִּי ְרִבְּי ְרִוּרְיִ בְּבִי ְרִי ּרְבִּי ְרִבְּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרִבְּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרִבְּי ְרִבְּי ְרִבְּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִי ְרְבִּי ְרְבִי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִי ְרִבְּבְּי ְרְבִּי ְרְבִי ְרָבְיִי ְרְבִּי ְרָבִי ְרָבְיִבְי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִּי ְרְבִי ְרָבִי ְרָבְיִבְי ְרְבִּבְּי ְרָבִי ְרָבְיִבְּי ְרְבִּי ְרָבִי ְרָבְיִבְּי ְרְבִּי ְרָבְיִי ְרְבִּי ְרְבִּיְרְ בְּבִּי ְרְבִּי ְרָבִי ְרָבְיִבְּי ְרְבִי ְרִבְּיִי ְרְבִּי ְרְבִייִי ְרְבִּי בְּבִיי ְרִבְּיִי ְרְבִייִי ְרְבִּי בְּיִבְּיִי ְרְבִּייִי ְרִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִייִי רְבִּי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִבְי בְּבִּי בְּבְּיִבְּי בְּבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּבְיִי בְּיִבְּי בְּיִבְי בְּיִי בְּיִי בְּיְבְי בְּבְּיוּבְּיְבְּי בְּבְיִי בְּיְבְּים בְּיִבְּיִי בְּבְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְּי בְּבְי בְּבְי בְּיִבְּי בְּבְי בְּבְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְּי בְּבְּי בְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְּבְי בְּבְּי בְּבְי בְּבְּבְי בְּבְי בְּבְּבְי בְּבְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְּבְי בְּבְּבְי בְּבְּבְי בְּבְּבְי בְּבְי בְּבְּבְי בְּבְּבְי בְּבְּבְי בְּבְּבְּבְי בְּבְי בְּבְּבְי בְּבְּבְי בְּבְי

B

8. פָּמָלְ קְּוֹמֶר – AMALEK CAME, ETC. פָּמֶך פָּרָשָׁה זו – [The Torah] juxtaposed this passage that deals with Amalek's attack against Israel אָמָרָא זָה לוֹמֵר – with the preceding verse, "Is Hashem in our midst or not?" to say, פְּלִר אָנִיבְם שְׁהַכָּלְב אָנִיבְם – "I am always among you בּמִיר אַנִיבְם – and ready for all of your needs, בְּמִיר אָנִי בְּיוִיבֶם שְׁהַכָּלְב בָּא וְנוּשֵׁךְ אָרְבֶּי – yet you say, 'Is Hashem in our midst or not?' בּיִר שְׁהַבְּלֶב בָּא וְנוּשֵׁךְ אָרְבֶּם – I swear by your lives that as a lesson the dog, Amalek, will come and bite you. בְּיִבְּם שְׁהַבְּלֶב בְּא וְנוּשֵׁךְ אָרְבֶּי לְּבָרְ בְּל בְּא וְנוּשֵׁךְ אָרְבֶּי לְּבָרְ בְּא וְנוּשֵׁךְ אַרְבֶּי בְּל וְלְבְּרָב בְּא וְנוּשֵׁךְ אַרְבָּי בְּנוֹ עֵל בְּחָפוֹ וְיָצָא לְדֶּרֶךְ – And you will shout to Me and know where I am." בְּבָּר בְּנוֹ עֵל בְּחָפוֹ וְיָצָא לְדֶּרֶךְ – This is compared to a man who put his son on his shoulder and went out on a journey. בְּשֶׁל לְאָרֶם שְׁהִרְבִּי בְּנִי עַל בְּחָפוֹ וְיָצָא לְדֶּרֶךְ – That son saw an object and said, בְּבָּר בְּבָּל עֵל בְּבְּב – "Father, take that object and give it to me." בְּבָּל עִוּל לְי אָבִי וֹ בִּלְ עִרְ בִּוֹ עִל בְּוֹ שְׁלִישִׁר – And so, too, a second time when the son asked for something, אָמֵר לוֹ אִבִיוֹ אֵינְךְ וֹדְעָ הַיִּבְן רִאִיהָ וֹדְעַ הַיּבְן בְּלִי הְיִבְי הִיבְן בְּלִי וְנִיבְי הִיבָן בְּל בִּיִ בְּלָב וּנְשְׁבוֹ – The son said to [the man], "Have you seen Father?" בְּבָּן וּיִבְיוֹ – He cast him down from upon [his shoulder] – בּאַרִי בָּאַבוֹ וּנְשֵׁבוּי – and the dog came and bit him.¹

